

Asia: VN/32862/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta sosiaali- ja terveysministeriön asetukseksi opioidiriippuvuuden vieroitus- ja korvaushoidosta opioidilääkkeillä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt Helsingin yliopistolta lausuntoa asetusluonnoksesta, jossa määrätään opioidiriippuvuuden vieroitus- ja korvaushoidosta opioidilääkkeillä. Asetus tulee korvaamaan jo vanhentuneen hoitoa ohjanneen asetuksen (33/2008) ja on tarpeellinen. Opioidikorvaushoidon hyöty on toistuvasti osoitettu tutkimuksissa ja kliinisessä työssä. Opioidiriippuvuudesta kärsivien kuolleisuus on korkealla tasolla ja tähän voidaan vaikuttaa tavoitettavalla ja hyvälaatuisella opioidikorvaushoidolla. Helsingin yliopiston lausuntoa on valmisteltu yhteistyössä HUS kanssa.

Helsingin yliopisto haluaa kiinnittää huomiota seuraaviin seikkoihin:

Asetusluonnoksen 2§ erottelee edelleen vierotus- ja korvaushoidot. Tätä erottelua pidetään tarpeettomana. Potilaat ovat yksilöitä ja heille laaditaan yksilöllisiä hoitosuunnitelmia, joissa hoidon vaihetta ei välttämättä voida nimetä.

Opioidikorvaushoito on opioidiriippuvuuden hoito ja siitä ei ole apua muissa päihderiippuvuuksissa. Tämä tulisi asetuksen sanamuodoissa huomioida. Edelleen päihdepsykiatrian kokemusten mukaan aiemmasta asetuksesta tuttu sanamuoto haittojen vähentämisestä ja kuntoutumisesta sekä päihteettömyydestä on johtanut kuntouttavan ja haittoja vähentävän hoidon eriytymiseen potilashoitoa haittaavalla tavalla.

4§ Mahdollisuus aloittaa korvaushoito opioidiriippuvaiselle potilaalle, joka ei ole vieroittunut tai jolla ei riippuvuuden pitkäkestoisuuden ja kokonaistilanteensa vuoksi ole edellytyksiä vieroittua opioideista, on kannatettava muutos. Pitkäkestoisuuden vaatimus ei kuitenkaan saa estää

esimerkiksi nuorten potilaiden tai vaikeasti psykiatrisesti sairaiden potilaiden riittävän aikaista korvaushoidon aloitusta. Perustelutekstissä esitetty esimerkki vuoden

kestäneestä opiaattiriippuvuudesta on liian sitova.

Asetusluonnos ei rajaa alaikäisiä korvaushoidon ulkopuolelle. Usein käytännössä kuitenkin näin on, vaikka nuoren opioidiriippuvuus olisi jatkunut vuosia. Asetuksessa olisi mahdollista muistuttaa, että myös alaikäisen opioidiriippuvaisen hoitoa suunniteltaessa opioidikorvaushoito on vaihtoehto.

Asetuksesta on myös poistettu velvoite siitä, että hoitoa tulee toteuttaa siihen perehtyneen henkilökunnan toimesta. Yliopisto esittää huolensa hoitoa antavan henkilöstön osaamistasosta, mikäli velvoite perehtyneisyyteen poistetaan.

Hoitojen riittävän tarjonnan, alueellisen saatavuuden ja hoidon laadun seuraamiseksi olisi erittäin suotavaa, että opiaattikorvaushoitoja varten olisi oma kansallinen laaturekisteri.

Linna Lauri
Helsingin yliopisto - Kari Reijula, varadekaani